

до останньої. Українці не довіряли політичним і державним інститутам. Так, за відставку уряду М. Азарова виступало 48% громадян; міністра внутрішніх справ В. Захарченка — 49%. За відставку В. Януковича і проведення дострокових президентських виборів — 43% громадян. За обмеження влади президента і повернення до Конституції 2004 р. — 40% громадян. Тодішньому президентові України в цілому не довіряли 62% респондентів, Верховній Раді — 75%, уряду — 66, міліції — 71, СБУ — 58, судам — 72, Конституційному Суду України — 63, прокуратурі — 69%. Політичним партіям не довіряють 66% опитаних. М. Азарову — 66%, В. Захарченку — 62, А. Ключеву — 57, В. Рибаку — 64% [2].

На даний час зміна влади відбулася, але після масових розстрілів активістів, анексії Криму, триваючих безладів на Сході України суспільство не готове позбавити владу контролю, тим паче, що нових облич не з'явилося. Безперервні пікети владних установ на тлі загрози поділу країни, соціально-економічної катастрофи, деморалізованих правоохоронців, дестабілізуючих заяв колишніх можновладців із-за кордону не дозволяють говорити про зниження протестної активності населення. Численні провокації, інформаційна війна та агресія з боку найближчого сусіда продовжують розхитувати ситуацію в країні, позбавляючи конструктиву протестні акції. Першочерговим завданням влади за цих умов стає необхідність налагодження діалогу із суспільством і регіонами та стабілізації ситуації на загальнодержавному рівні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Серета Е. Психология протеста. 5 интересных фактов с украинскими примерами [Електронний ресурс] / Е. Серета. – Режим доступу: http://frazua.com/analitics/13.02.14/187677/psihologija_protesta_5_interesnyh_faktov_s_ukrainskimi_prime-rami.html.
2. Кириченко І. Євромайдан: критичний розкол між владою і суспільством [Електронний ресурс] / І. Кириченко. – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/socium/yeвромайдан-kritichniy-rozkol-mizh-vladoyu-i-suspilstvom-.html>.

Г. І. Жекало, аспірантка, м. Івано-Франківськ

ПРИЧИНИ ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ

У сучасному суспільстві неможливо обійтися без суперечностей інтересів та цілей різних прошарків людей. Саме конфлікти та суперечності є тим явищем, яке примушує змінювати існуючу ситуацію і частіше за все в кращий бік.

Конфлікт — певна завершальна ланка механізму вирішення суперечностей у системі суспільних відносин. Інакше кажучи, конфлікт — це не відхилення від норми, а норма співіснування людей у соціумі, певна форма встановлення і зміни пріоритетів у системі інтересів, потреб, суспільних відносин узагалі [1].

Політичний конфлікт як один із різновидів конфліктів є гострим зіткненням протилежних сторін, зумовленим певними взаємовиключними політичними інтересами, поглядами та цілями у процесі здобуття, перерозподілу й використання політичної влади, опанування провідних (ключових) позицій у владних структурах та інститутах, завоювання права на вплив або доступ до ухвалення рішень з поділу влади і власності в суспільстві. Одна з особливостей політичного конфлікту полягає в тому, що він безпосередньо або опосередковано зачіпає інтереси великих соціальних груп, прошарків, класів, суспільства в цілому [2].

Причиною конфліктів у суспільстві вважається протистояння різних потреб, інтересів, цінностей конкретних суб'єктів політики, складових соціальної структури [3].

Питання політичних конфліктів, причин їх виникнення та способів вирішення є одними з найактуальніших для всіх поколінь. Проблеми конфліктів привертала до себе увагу ще мислителів Стародавнього світу. Ці проблеми цікавили вчених Нового часу, а також учених наших днів. Проте ця тема є досить характерною у всі часи, адже з розвитком суспільно-політичних відносин виникають усе нові й нові суперечності. Тому дослідження даної проблематики завжди є актуальним.

Розглянемо найбільш суттєві причини політичних конфліктів. Глобальними причинами є суперечливість, несумісність і зіткнення національних та державних інтересів і цілей держав; екологічна криза; скорочення дефіцитних природних ресурсів тощо.

Окремо можна виділити економічні причини, до яких належать перш за все нерівномірність економічного розвитку країн, соціальних груп, осіб, різний рівень їх доступу до матеріальних цінностей і благ. На серйозну увагу заслуговують історичні причини — колишні війни, загарбання, тривалі поневолення однієї країни іншою в минулому, акти етноциду тощо [4].

Серед причин політичних конфліктів у тоталітарних режимах — надмірна централізація державної влади; відсутність можливості легальної політичної протидії існуючій владі; всезагальна ідеологізація суспільного життя і жорстока «боротьба» із інакомислячими; жорсткий контроль над отриманням, обробкою і розповсюдженням інформації; розрив між декларованими принципами і фактичною стороною політики, яка проводиться, між словом і справою; відсутність діючого механізму впливу громадян на політику держави.

У ліберально-демократичних режимах найбільш загальною причиною соціально-політичних конфліктів є нерівне становище, яке займають люди в «координованих системах», де одні управляють і командують, а інші вимушені підпорядковуватись і виконувати вказівки. Інакше кажучи, політичний конфлікт виникає через питання влади. Панівним у даній асоціації є «соціальний клас», який протистоїть домаганням на його владу з боку підлеглого йому в цій асоціації.

Конкретні причини політичних конфліктів лежать в основі поведінки протилежних сторін, які у більшості випадків є несумісними. Різноманітною є мотивація групових політичних конфліктів: економічні труднощі, політичні симпатії і антипатії; домагання політичного лідерства, національна гордість і зневага до інших національностей тощо.

Не менш багатогранними є причини політичних конфліктів на міжнародній арені. Це перш за все територіальні претензії однієї країни до іншої (всупереч чинним міжнародним договорам), національна пригніченість, а також нерівне становище державної нації і національних меншин, особливо з прикордонною праматірною державою, та ін. [3].

Отже, політичні конфлікти, як і будь-які інші конфлікти, виникають через прагнення задовольнити свої інтереси. Ці конфлікти вирізняються тим, що з їх допомогою задовольняють проблеми великих соціальних груп чи класів, а не окремих особистостей. Причини політичних конфліктів лежать в основі поведінки протилежних сторін, і вони упираються в інтереси сторін, які у більшості випадків є несумісними або протилежними.

ЛІТЕРАТУРА

1. Політологія [Електронний ресурс] : підручник / за заг. ред. І. С. Дзюбка, К. М. Левківського. – К. : Вища шк., 1998. – 304 с. – Режим доступу: <http://readbookz.com/book/180/6277.html>.
2. Росенко М. Політичні конфлікти в Україні [Електронний ресурс] / М. Росенко // Віче. – 2009. – № 16. — Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/1596/>.
3. Політичні конфлікти і кризи в суспільному житті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.big-lib.com/book/74_Politologiya/7377_2Politichni_konflikti_i_krizi_v_sypilnomy_jitti.
4. Фоменко М. Політичні конфлікти, їх попередження та врегулювання [Електронний ресурс] / М. Фоменко. – Режим доступу: http://rusnauka.com/10_NPE_2009/Politologia/44030.doc.htm.
5. Політологія [Електронний ресурс] : підручник / за ред. М. М. Вереша. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2008. – 384 с. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/14230424/politologiya/prichini_viniknennya_oznaki_funktsiyi_politichnih_konfliktiv.